

Opinions of Teacher Candidates on the Educational Policies Applied to Refugees in Primary School in Turkey*

Serpil YOLCU¹
İbrahim Halil YURDAKAL²

Abstract

Refugees from different countries comes from our country for different reasons and this situation continues. Although there are many factors that cause this wave of immigration from different countries, it is known that the most important ones are civil war, political problems and economic problems. In the current situation, it is known that the vast majority of asylum seekers come to our country from Syria. In this context, with the civil war that started in Syria in 2011, many refugee children came to our country from Syria. Many of the incoming children do not know Turkish, which can create problems for both students and teachers. It is thought that the reasons for these difficulties are that the students do not know enough Turkish, have migrated due to war, have completely changed their country and culture, and accordingly they are insufficient both psychologically and academically. Although these reasons have been researched a lot, the education policies developed are insufficient. The most important source in determining the problems experienced in the process is the teachers who apply the process. Since the teachers cannot communicate with the refugee students, the main source of the problem is the lack of communication. In this context, the aim of this research is to state the views of prospective teachers, who will be the teachers of the future, on the education policies developed for refugee students and the teaching of these policies. The sample of the study, which was designed according to the qualitative research method, consists of 50 primary school teacher candidates studying at Pamukkale University Classroom Teaching Department. The data of the research were collected with open-ended question forms prepared by the researchers. The questionnaires, which were finalized after receiving expert opinions, were subjected to content analysis by the researchers after the application. The codes created by the researchers were brought together to reach the themes. Code and themes are presented in the form of tables and tables are supported by quotations. Considering the findings of the study, it was concluded that there are inadequacies in the education policies for asylum seekers according to the opinions of the primary school teacher candidates, and it is necessary to develop policies that will facilitate the adaptation of refugee students to the society, school and classroom and better adapt to our culture.

Keywords: Education policy, primary school, asylum seeker, teacher candidate.

This study was presented as an oral presentation at the 1st International Current Academic Studies Symposium, held between 1-4 December 2022.

¹ Master Student, Pamukkale University, Denizli, Türkiye, syolcu18@posta.pau.edu.tr, ORCID No: [0000-0002-0739-3789](https://orcid.org/0000-0002-0739-3789)

² Assoc. Prof., Pamukkale University, Denizli, Türkiye, iurdakal@pau.edu.tr, ORCID No: [0000-0002-6333-5911](https://orcid.org/0000-0002-6333-5911)

For citation: Yolcu, S., & Yurdakal, İ. H. (2023). Opinions of teacher candidates on the educational policies applied to refugees in primary school in Turkey. *Siirt Journal of Education*, 3(2), 39-53. DOI: [10.58667/sedder.1319969](https://doi.org/10.58667/sedder.1319969)

Siirt Eğitim Dergisi

Araştırma Makalesi

Başvuru Tarihi: 25.06.2023

Kabul Tarihi: 25.10.2023

İlkokulda Eğitim Alan Sığınmacılara Yönelik Uygulanan Eğitim Politikaları Hakkında Öğretmen Adaylarının Görüşleri *

Serpil YOLCU¹
İbrahim Halil YURDAKAL²

Özet

Ülkemize farklı gerekçelerle farklı ülkelerden sığınmacılar gelmektedir. Bu göç dalgasına yol açan birçok etmen bulunmakla birlikte en önemlilerinin iç savaş, siyasi problemler ve ekonomik sorunlar olduğu bilinmektedir. Bu kapsamda 2011 yılında Suriye’de başlayan iç savaşla birlikte Suriye’den ülkemize birçok sığınmacı çocuk gelmiştir. Gelen çocukların iletişim kuramaları öğrencilere ve öğretmenlere zorluklar yaşatabilmektedir. Bu zorlukların sebepleri öğrencilerin yeteri kadar Türkçe bilmemeleri, savaş kaynaklı göç etmiş olmaları ve bunlara bağlı olarak psikolojik ve akademik açıdan yetersiz kalmaları olarak sıralanabilir. Süreçte yaşanan problemlerin tespit edilmesinde en önemli kaynak ise süreci uygulayan öğretmenlerdir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı geleceğin öğretmenleri olacak olan öğretmen adaylarının sığınmacı öğrenciler için geliştirilen eğitim politikaları ve bu politikaların öğretime yönelik görüşlerini belirtmektir. Nitel araştırma yöntemine göre desenlenen çalışmanın örneklemini Pamukkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 50 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan açık uçlu soru formları ile toplanmıştır. Formlar uygulama yapıldıktan sonra araştırmacılar tarafından içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmacılar tarafından oluşturulan kodlar bir araya getirilerek temalara ulaşılmıştır. Kod ve temalar tablolar şeklinde sunulmuştur. Araştırmanın bulgularına bakıldığında sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre sığınmacılara yönelik eğitim politikalarında yetersizlikler olduğu, sığınmacı öğrencilerin topluma, okula ve sınıfa uyumunu kolaylaştıracak ve kültürümüze daha iyi uyum sağlayacak politikaların geliştirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim politikası, ilkökul, sığınmacı, öğretmen adayı.

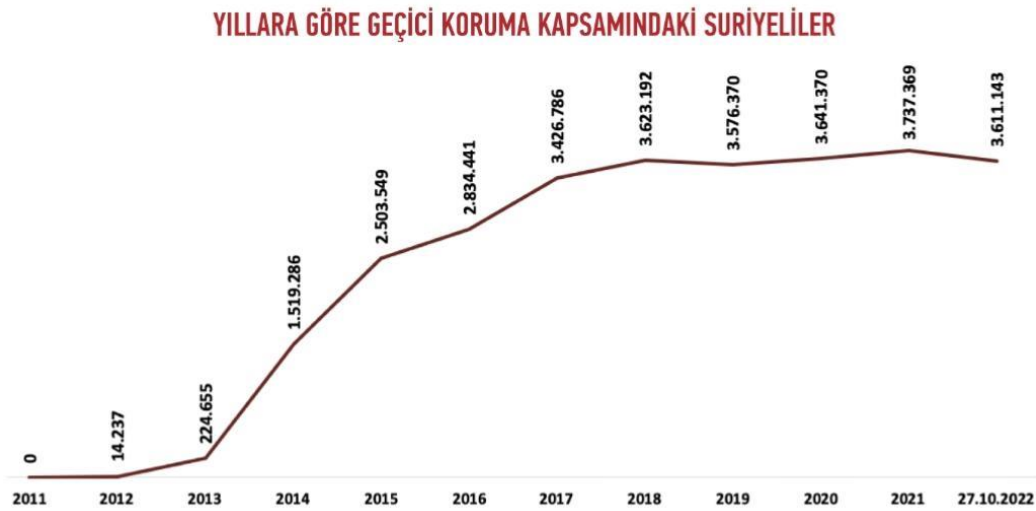
*Bu çalışma, 1-4 Aralık 2022 tarihleri arasında düzenlenen 1. Uluslararası Güncel Akademik Çalışmalar Sempozyumu’nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli, Türkiye, svolcu18@posta.pau.edu.tr, ORCID No: [0000-0002-0739-3789](https://orcid.org/0000-0002-0739-3789)

² Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, Denizli, Türkiye, iyurdakal@pau.edu.tr, ORCID No: [0000-0002-6333-5911](https://orcid.org/0000-0002-6333-5911)

Giriş

Ülkemize farklı gerekçelerden ötürü farklı ülkelere sığınmacılar gelmektedir. Bu gerekçelerin en önemlileri iç savaş, siyasi problemler ve ekonomik sorunlardır. Mevcut durumda sığınmacıların büyük bir çoğunluğunu Suriye’den ülkemize gelenler oluşturmaktadır. Türkiye diğer komşu ülkelere göre Suriye’den en fazla sığınmacı kabul eden ülke olmuştur. Suriyeli sığınmacılar, 29 Nisan 2011’de Türkiye’ye gelmeye başlamıştır ve 2011’den bu yana Türkiye’deki Suriyeli sığınmacıların sayısı 3,6 milyonu geçmiştir. Türkiye, çok sayıda Suriyeli mültecinin yanı sıra, 4.4.2014 tarih ve 6854 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nda açıklanan çeşitli göçmen statüleri altında 4 milyondan fazla mülteci ve sığınmacıya ev sahipliği yapmaktadır (Göç İdaresi Başkanlığı, 2022). Ülkemiz Suriye halkına kapılarını açmış ve yardımlarda bulunmuştur. Birçok Avrupa ülkesi gibi Türkiye de ülkemize savaştan dolayı gelen Suriyelilere geçici koruma vermektedir. Geçici koruma silahlı çatışma, yaygın şiddet, insan hakları ihlalleri ve doğal afet gibi nedenlerle ülkesini terk etmek zorunda kalmış kitlelerin korunmasında tarihte önemli bir rol oynamış ve bugün de bu önemini koruyan bir koruma şeklidir. Geçici koruma olağanüstü hâl ve acil durumlarda verildiğinden dolayı kapsamı dar, süresi sınırlıdır. Uluslararası Koruma Kanunu’nun 91. maddesi geçici korumayı: “Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitleler halinde sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara sağlanan koruma” olarak tanımlamaktadır (Ciğer, 2016). Suriye’de ortaya çıkan iç karışıklıktan sonra Türkiye, gelen Suriyelilere “açık kapı” politikası izlemiştir (Şimşek, 2019). Türkiye bu insani kriz neticesinde oluşan göç dalgaları sebebiyle 10 şehirde kurulan 26 geçici barınma merkezinde 256.971 Suriyeli yabancıya ev sahipliği yapmıştır. Suriye Arap Cumhuriyeti’nde barış ve güven ortamının sağlanamaması sebebiyle geçici koruma altındaki Suriyelilerin ülkemizde kalış süreleri uzamış bu durumda sosyal uyumun sağlanmasını gerekli kılmıştır. Bunun dışında, geçici barınma merkezleri dışında 3.559.041 geçici koruma sahibi Suriyeli yaşamaktadır (Göç İdaresi Başkanlığı, 2022). Grafik 1 incelendiğinde Türkiye’de savaşın başladığı 2011 yılından günümüze kadar geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler verilmiştir (GİB, 2022).

Grafik 1: Yıllara Göre Geçici Koruma Kapsamındaki Suriyeliler

Grafik 1’de 2022 yılında Göç İdaresi Başkanlığı’nın yayınladığı yıllara göre geçici koruma kapsamındaki Suriyeliler grafiğine göre 2013-2018 yılları arasında geçici koruma kapsamında Suriyeli sığınmacı sayısı ciddi oranda artış göstermiştir. Savaşın başladığı yıl olan 2011 yılında hiçbir Suriyeli geçici koruma istemezken bir yıl sonra yani 2012’de 14.237 Suriyeli geçici koruma ile ülkemize sığınmıştır. 2013 yılında bu sayı 224.655 olmuş ve sonraki yıllarda milyonlara ulaşarak giderek artan bir grafik oluşturmuştur. Tablo 1’de Göç İdaresi Başkanlığı’nın (2022) verilerine göre geçici koruma kapsamında bulunan Suriyelilerin yaş ve cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Tablo 1: Geçici Koruma Kapsamında Bulunan Suriyelilerin Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
TOPLAM	1.937.888	1.673.255	3.611.143
0-4	280.163	261.628	541.791
5-9	277.174	261.527	538.701
10-14	218.586	205.399	423.985
15-18	136.286	117.223	253.509
19-24	254.367	194.136	448.503
25-29	215.575	155.436	371.011
30-34	157.363	116.648	274.011
35-39	123.737	95.500	219.237
40-44	84.129	71.340	155.469
45-49	58.208	56.803	115.011
50-54	43.889	43.086	86.975
55-59	34.538	34.845	69.383
60-64	22.288	23.326	45.614
65-69	14.525	15.744	30.269
70-74	8794	9759	18.553
75-79	4205	5136	9341
80-84	2259	3069	5328
85-89	1068	1559	2627
90 ve üstü	734	1091	1825

Tablo 1' e göre 0-18 yaş aralığında 1.757.986 Suriyeli çocuk bulunurken ilkokul çağı olan 0-10 yaş aralığında 1.080.492 çocuk bulunmaktadır. Cinsiyete göre dağılımlarına baktığımızda ise 0-18 yaş aralığında erkek çocukların sayısı kız çocukların sayısına göre daha fazladır.

Sığınmacı ve mülteci kavramı birbirine çok karıştırılmakla beraber birbirinden farklı kavramlardır. Philips'e (2011) göre sığınmacı ile mülteci arasındaki fark hakkında büyük bir kafa karışıklığı vardır ve sıklıkla terimler birbirinin yerine veya yanlış olarak kullanılmaktadır. Sığınmacı, uluslararası koruma arayan ancak mülteci statüsü talebi henüz belirlenmemiş kişidir. Buna karşılık, bir mülteci, mültecilerin mülteci statüsüne ilişkin 1951 Sözleşmesi kapsamında tanınan kişidir. Uluslararası hukuka göre mülteci kavramı vatandaşı olduğu ülke dışında olan ırkı dini tabiiyeti belirli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncesi nedeniyle zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkeye dönemeyen veya dönmek istemeyen kişileri ifade eder. Uluslararası hukukta mülteci tanımı, "1951 Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Cenevre Sözleşmesi'nde yapılmıştır. Bu sözleşmeye göre mülteci, "1 Ocak 1951'den önce Avrupa'da meydana gelen olaylar sonucunda ırkı, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan ve bu yüzden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeniyle geri dönemeyen veya dönmek istemeyen kişi" olarak tanımlanmıştır (Uzun ve Özcan, 2017). Sığınmacı mülteci olarak uluslararası koruma arayan ancak statüleri henüz resmi olarak tanınmamış kişiler olarak tanımlanmaktadır. Eğer başvuru yapılan ülke tarafından konaklama izni verilmemişse bu kişiler kanuna aykırı veya düzensiz bir eylemde bulunan sıradan bir yabancı gibi ülkeden sınır dışı edilebilirler. Sığınmacı kavramı ise 1951 Cenevre Sözleşmesi'nde geçen beş ölçüt (ırk, din, milliyet, belli bir sosyal gruba üyelik veya politik düşünceleri) nedeniyle "zulüm görmekten haklı bir korku duyduğu için kendi ülkesinden ayrılan ve başka bir ülkeye sığınan ve mülteci olarak kalıcı yerleşimi bekleme sürecindeki kişileri" ifade etmek için kullanılmaktadır (Uzun, 2017: 2927). Sığınmacı, kendi ülkesini terk eden ve sığınma talebi gidilen ülke tarafından değerlendirilen kişidir. Türkiye hukuk sisteminde ise, 'Türkiye'ye yerleşmek amacıyla olmayıp bir zaruriyet ilcasıyla muvakkat oturmak üzere sığınanlara sığınmacı denilmektedir (Başterzi, 2017, s. 380). Göçmen ise iş amaçlı veya turist statüsüyle 1 yıldan fazla süreyle seyahat edenler göçmen terimi ile değerlendirilmektedir. Türkiye'de kayıt altına alınmış geçici koruma statüsündeki Suriyeli sayısı Eylül 2022 tarihi itibarıyla toplam 3 milyon 652.134 kişidir. Bulunduğu ülkeyi çoğu zaman ekonomik nedenler olmak üzere çeşitli nedenlerle kendi isteği ile terk ederek başka bir ülkeye yasal yollardan giriş yaparak yasal olarak o ülkede yaşayan kişilere göçmen denilmektedir (Akpınar, 2017, s. 17).

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 8 Haziran 2021 tarihinde yapılan açıklamaya göre toplam 938.138 Suriyeli çocuk eğitim hayatına devam etmektedir. Eğitim çağında olup okula gitmeyen 432.959 çocuk bulunmaktadır (Şimşek, 2019, s. 181). Bu çocukların birçoğu Türkçe bilmemekte bu durum da hem öğrencileri hem de öğretmenleri zora sokmaktadır. Entegrasyon ve uyum için çıkarılan koruma kanunu mültecileri Türkiye'de, iskân ettikleri ülkede ya da kendi ülkelerinde üçüncü kişilerin yardımı olmadan sosyal yaşamın tüm alanlarında bağımsız olarak aktif olacak, bilgi ve becerilere sahip olmak için gerekli faaliyetleri de eklemiştir. Kanun ayrıca yabancılara siyasi yapı, dil, hukuk sistemi, Türkiye kültürü ve tarihinin yanı sıra hak ve yükümlülüklerinin açıklandığı kurslara katılmalarını önermektedir. (Şimşek, 2018, s. 181)

Türkçe bilmeyen sığınmacı çocuklar için koruma kanunu gereğince uyum sınıfları oluşturulmuş, sığınmacıların çok olduğu bölgelerde okullar yapılmıştır. Sığınmacı öğrenciler gerek akranları ile iletişim kuramadıkları için gerekse topluma, yeni geldikleri ülkeye, sınıflarına adapte olamadıkları için kendilerini dışlanmış hissetmektedirler. Bu bağlamda sığınmacılar için ülke genelinde geliştirilen eğitim projeleri bulunmaktadır. Bunlardan biri olan Geleceği Tasarlayanlar projesi ile İstanbul'da yaşayan yerel ve sığınmacı çocuk ve gençlerin çağın gerektirdiği şekilde bilimsel, teknolojik, bilişsel ve sosyal beceri kapasitelerinin geliştirilmesi, topluma yararlı bireyler olmaları ile potansiyellerini fark etmeleri, donanımlı bireyler olmalarını sağlamak ve dezavantajlıklarının giderilerek fırsat eşitliğini sağlamak amaçlanmaktadır. Bir diğer proje UNHCR desteği ile yürütülen koruma ve eğitim projesi kapsamında sığınmacılara karşılaştıkları sorunlarla ilgili destek sağlayarak ilgili servis mekanizmalarına ulaşmaları ve sığınmacı topluluğun güçlendirilmesi için çalışmalar yapılmasını destekleyen bir projedir. Okul Öncesi Eğitim Projesi IDRF ve Refugee Girls tarafından fonlanan projede; okul öncesi öğrencilerine yönelik, kişisel gelişim ve kültürel etkileşimlere uyum sağlamaları adına 5 farklı mekânda eğitim verilmektedir. Böylece çocukların bütünsel olarak her alanda gelişimleri sağlanmaktadır. Mekanlar haricinde sosyal uyum bölümüyle ortaklaşa gerçekleştirilen sınıf dışı geziler ve özel gün programları da yapılmaktadır. Çocuk ve Gençlik Eğitim Merkezi Destekleme Projesi İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA) tarafından fonlanan proje; okul öncesi, ilkökul ve ortaokul öğrencilerine yönelik akademik destek eğitimlerinin verilmesi, kapsayıcı psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin sunulması ve sığınmacı ve yerel çocukların uyumlarının kolaylaştırılmasını destekleyici sosyal ve kültürel faaliyetlerin yapılmasını kapsamaktadır. Eğitim ve İş Destek Projesi ACU ile iş birliği ile yürütülen ISRAR projesi çerçevesinde geçici koruma altındaki Suriyeliler için kısa süreli iş fırsatları sağlanması hedeflenmektedir. Proje kapsamında Türkiye'de yaşayan Suriyeli gençleri iş gücü piyasasına yönlendirmek ve işsizlik oranlarını azaltmak hedeflenmektedir. Türkçe Dil Kursu Projesi Arel Üniversitesi iş birliğinde sığınmacılara ve geçici koruma kapsamındaki yabancılara Türkçe dil eğitimleri verilerek eğitim ve iş hayatındaki dezavantajlarının ortadan kalkması amaçlanmıştır. Türkçe Eğitim Projesi Türk-Alman İş birliğinde Mesleki Beceri Geliştirme (TAMEB) Projesi ile dezavantajlı Türklere, sığınmacılara ve geçici koruma kapsamındaki yabancılara Türkçe dil eğitimleri, sosyal uyum ve mesleki beceri kazandırma kurslarıyla kendilerine bir gelecek oluşturmalarına imkân vermektedir. Çocuk Karavanı Projesi İstanbul'un ulaştırılması güç bölgelerinde yaşayan çocukların bir eğitim programı müfredatı yoluyla okul dışı eğitim, yaşam becerileri oyunları ve psikolojik destek hizmetlerinden yararlanmaları için geliştirilmiştir. (Mülteciler Derneği, 2022).

Akpınar'ın (2017) yapmış olduğu Türkiye'deki Suriyeli Mülteci Çocukların ve Kadınların Sosyal Politika Bağlamında Yaşadıkları Sorunlar adlı makalesinde belirttiği gibi Türkiye'de kamp dışında yaşayan Suriyeli çocuk ve gençlerin yalnızca küçük bir kısmı eğitim alabilmektedir. Savaş mağduru olan bu çocuklar "kayıp nesil" olarak da adlandırılmaktadır. Ancak, bu çocuklar kanaatimizce henüz kaybedilmiş değildir. Alınacak eğitim ve destek önlemleri ile durum tersine çevrilebilir. Ayrıca, özellikle Suriyeli çocuk, kadın, genç ve tüm diğer Suriyeli mültecilerin acilen Türk Toplumunu ile uyumuna ilişkin önlem ve yapılanmalara ihtiyaç vardır (Akpınar, 2017, s. 27). Yaylacı ve Serpil'in (2017) Eskişehir örneği sığınmacı ve mülteci eğitimi çalışmasında Suriyelilerin yaklaşık beş katı büyük bir nüfusa sahip şartlı mültecilerin de daha fazla dikkate alınmasının gerekliliği dikkat çekmektedir. Bu çalışmanın bulgularına göre mülteci ve sığınmacılarla ilgili yapılan iyi niyetli çabalar kayda değerli olmakla birlikte bunların iyileştirilmesi ve daha sistemli hale getirilmesi önem arz etmektedir.

Çeri ve Özer'in (2018) sığınmacı kamplarındaki sığınmacı ve mülteci çocuk ve ergenlerinde gözlenen duygusal ve davranışsal sorunları araştırdığı çalışmasının sonucu mülteci ve sığınmacı çocukların yaşadıkları travmatik olay ve mecburi göçten dolayı psikolojik sorunlarının olduğunu ortaya koymaktadır.

Kağnıcı'nın (2017) Suriyeli sığınmacıların okula uyum sürecinde psikolojik danışmanların üzerine düşen sorumlulukları incelediği makalesinde ulaşılan sonuca göre özellikle eğitim kurumlarında okul yöneticileri, öğretmenler, veliler ve öğrencilerin kaygıları sağlıklı bir şekilde giderilmelidir, toplumun her kesimine ve paydaşlara tıpkı psikolojik danışmanlar gibi çokça görev düşmektedir.

Gül ve Türkmen'in (2019) eğitim dışında kalan Suriyeli çocuklar için yaptıkları çalışmadan çıkarılan sonuca göre Suriyeli çocuklar eğitimsizliği mesleksizlikle eşdeğer tutarak "simsiyah bir gelecek" olarak tanımlamaktadırlar. Bu nedenle hiçbir çocuğun geleceği karanlıkta kalmamalı ve tüm çocukların eğitim hakkı en temel hak olarak görülüp, kapsayıcı eğitimin gereklilikleri yerine getirilmelidir.

Yenen ve Ulucan'ın (2010) uzman görüşleri alarak yaptıkları çalışmada mülteci çocukların topluma uyum sağlayabilmeleri adına çocukların hem akademik hem de psikolojik ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde okullar kurulması gerektiği belirtilmiştir.

Sığınmacı öğrenciler okula ve topluma uyum sürecinde birçok sorun yaşamaktadır. Bu sorunların sebepleri araştırılırken en önemli kaynak öğretmenlerdir. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı geleceğin öğretmeni olan öğretmen adaylarının sığınmacı öğrenciler için geliştirilen eğitim politikaları ve bu politikaların öğretime yönelik görüşlerini belirtmektedir. Bu kapsamda şu alt problemler hazırlanmıştır.

1. Öğretmen adaylarının görüşlerine göre sığınmacı ve mülteci öğrencilerin yaşadığı sorunlar nelerdir?
2. Öğretmen adaylarının sığınmacı öğrenciler için geliştirilebilecek politikalara ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Öğretmen adaylarının sığınmacı öğrencilerin topluma entegre edilmesinin yolları hakkındaki görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma nitel araştırma desenlerinden tanımlayıcı durum çalışmasıyla yapılandırılmıştır. Davey'e göre tanımlayıcı durum çalışmaları betimseldir ve bir durum hakkında bilgi vermek için bir ya da iki durum kullanılır (Aytaçlı, 2012).

Çalışma Grubu

Araştırmanın örnekleme elverişli örneklem modeli olarak belirlenmiştir. Elverişli örneklem modeli araştırmacının imkân ve fırsat olarak daha kolay erişebileceği örneklem modelidir. Elverişli örneklem hali hazırda var olan öğeler içerisinden yeteri kadar ögeyi örneklem olarak belirler (Baltacı, 2018). Bu çalışmanın örneklemini Pamukkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 50 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Veriler araştırmacılar tarafından öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanan açık uçlu soru formu ile toplanmıştır. Öncelikle alan yazın taraması yapılmış ve uzman görüşlerine başvurularak taslak bir soru formu hazırlanmıştır. Soru formunda 6 soru sorulmuştur. Sorulan sorular için uzman görüşleri alınmış başta hazırlanan 10 soru uzmanların görüşleriyle altıya düşürülmüştür. Açık uçlu soru formunda şu sorular sorulmuştur:

1. Sığınmacı ve mülteci öğrencilerin yaşadığı sorunlar nelerdir?
2. Sığınmacı öğrenciler için geliştirilen eğitim politikaları sizce yeterli midir?
3. Öğretmen olduğunuzda sınıfınızda sığınmacı öğrencilerin olma ihtimali sizi korkutuyor mu?

4. Siz sığınmacı öğrenciler için bir eğitim politikası geliştirseydiniz bu ne olurdu?
5. Sığınmacı öğrencilerin sınıfa uyumu için bir öneriniz var mı?
6. Sığınmacı öğrencilerin topluma entegre edilmesini kolaylaştırıcı bir öneriniz var mı?

Verilerin Analizi

Veriler araştırmacı tarafından bilgisayar ortamına aktarılmış içerik analizine tabii tutulmuş, temalar ve kodlar oluşturulmuş, aynı zamanda başka bir araştırmacıdan destek alınmıştır. İçerik analizi çalışmalarının genel amacı, ele alınan konu kapsamında, daha sonra yapılacak akademik çalışmalara yol göstermesi ve konu ile ilgili genel eğilimin tespitinin sağlanmasıdır (Ültay, Akyurt ve Ültay, 2021, s.190).

Bulgular

Bulgular katılımcı olan öğretmen adaylarının sığınmacı ve mülteci öğrenciler ile ilgili sorulara verdikleri cevaplar çerçevesinde değerlendirilmiş, cevaplar içerik analizine tabii tutulmuş, her alt problem için temalar ve kodlar oluşturulmuş, oluşturulan temalar her alt problem için ayrı ayrı eklerde verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Katılımcıların “öğretmen adaylarının görüşlerine göre sığınmacı ve mülteci öğrencilerin yaşadığı sorunlar nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında genel olarak iletişim, kültür farkı, kendilerini ifade edememe ve dil sorunu gibi yanıtlarla karşılaşmıştır. Araştırmacı bu cevaplardan 16 kod çıkartmış, çıkarılan 16 koddan 5 tema oluşturmuştur. Temalar aşağıdaki tabloda frekanslarıyla birlikte verilmiştir.

Tablo 2: Sığınmacı ve Mülteci Öğrencilerin Yaşadığı Sorunlar

Temalar	Kodlar	f
Problemler	Dışlanma	8
	Uyum	2
	Irkçılık	5
	Zorbalık	2
	Soyutlanma	2
	Değersizlik	1
	Haksızlık	1
	Stres	1
	İletişim	Dil
Kültür		6
Ekonomi	Ekonomik Yetersizlik	4
Hak	Eğitim Hakkı	1
	Barınma Hakkı	1
	Yaşama Hakkı	1
Sorun Yok	Sorun yok	1

Tablo 2’ye göre 22 öğretmen adayı (%44) daha çok genel problemlere atıfta bulunmuşlardır. Öğretmen adayları sığınmacı öğrencilerin dışlanma korkusu yaşadıklarını, ırkçılığa bundan dolayı da soyutlamaya ve zorbalığa maruz kaldıklarını, sığınmacı öğrencilerin kendini topluma ait hissetmemesi ve bundan kaynaklı uyum sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının problemler temasına ilişkin cevapları şunlardır:

Mülteci öğrencilerin okulda barınabilme korkusu, dışlanma korkusu, değerli hissetmeme gibi korkuları olabilir (6)

Dışlanma durumları söz konusu ve kendini topluma ait hissedememe durumu yaşıyorlar (32)

Dışlanma, kültürel ve sosyal acidan uyum sorunu, ikinci sınıf muamele görmeleri, evrensel temel haklardan mahrum kalmaları (33)

Yaşadıkları farklı yerlerden dolayı kültür farkının oluşması ve buna adapte zorluğu yaşadıklarından dolayı veya gideceği yerde yaşayacaklarından dolayı psikolojik sorunlar (27)

Diğer insanlar tarafından ciddi bir dışlanma ve hor görme söz konusu vardır. (48)

Öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri diğer cevapların 20 tanesi iletişim teması olarak toplanmıştır. Öğretmen adayları sığınmacı öğrencilerin dil ve kültür farklılıklarından dolayı iletişimde sorun yaşayacaklarını düşünmektedirler. Sığınmacı öğrenciler farklı bir yaşam biçimine, farklı bir kültüre ve hiç bilmedikleri bir dile uyum sağlamakta güçlük yaşamaktadırlar. İletişim temasında olan cevaplardan bazıları şunlardır:

Dil ve kültür farklılıkları yaşadıkları en büyük sorunlardan biridir çünkü sığınmacı ya da mülteci olarak gelen öğrencilerin günlük yaşantısında Türkçe bilmemesi insanlarla anlaşmaması ve başka sorunlara yol açabilir. (18)

Dil öğrenme kültür karmaşası ve diğer öğrencilerle iletişimde sorun yaşarlar. (25)

Öğretmen adaylarının bu soruya verdikleri diğer bir cevap hak teması olarak adlandırılmıştır. Öğretmen adayları bireyin temel ihtiyaçlarından barınma, yiyecek, içecek ve giyecek ihtiyaçlarını sağlayamadıklarını, bunun yanında örgün ve kendi ana dilinde eğitim almaktan mahrum kaldıklarını belirtmişlerdir. Hak temasına ilişkin cevaplar şu şekildedir:

Barınma, yiyecek içecek gibi temel ihtiyaçlarını karşılayacak durumları olmaması eğitim hak (38)

Örgün eğitim alma hakkından mahrum olma, kendi anadilinde eğitim almaktan mahrum kalmış olabilir. Eğitimden mahrumiyet (46)

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmen adaylarına sorulan sığınmacı öğrenciler için bir eğitim politikası geliştirseydiniz bu ne olurdu sorusuna verilen cevaplardan 11 kod oluşturulmuş, bu kodlardan 6 farklı tema oluşturulmuştur. Temalar aşağıdaki tabloda frekans ve yüzde değerleriyle birlikte verilmiştir.

Tablo 3: Öğretmen Adaylarının Geliştirecek Oldukları Politikalar

Temalar	Kodlar	f
Dil Temelli	Türkçe Öğretimi	8
	Dil Temelli Öğretim	5
Farklı Program	Farklı Program	5
	Farklı Müfredat	3
Segregasyon (Ayrışma)	Ayrı Okul	5
	Ayrı Öğretmen	4
	Ayrıştırma	2
Entegrasyon	Kaynaştırma	6
	Entegre Etme	3
Fikrim yok	Fikrim yok	2
	Diğer	Aile Eğitimi
Aynı Politika		2
Hazırlık Eğitimi		2
Psikolojik Destek		1

Tablo 3'e bakıldığında 11 öğretmen adayı (%22) segregasyon (ayrışma) cevabı vermiştir. Sığınmacı öğrencilerin ayrı okulda ya da ayrı öğretmenle eğitim almaları gerektiğini düşünen öğretmen adaylarının bu alt probleme ilişkin cevapları şu şekildedir:

Okul öncesi zorunlu kıldım ders kitapları ve müfredatı çocukların bir şekilde yaşayacağı şekilde öğrenime göre hazırlardım. (16)

Kendi eğitim sistemime dâhil etmezdim ve onları bağımsız bir şekilde kendi içlerinde eğitim almasını sağlardım. (50)

Zorunlu Türkçe ve Türk kültürü eğitimini politikasını eklerdim. (48)

Sığınmacı öğrenciler için ayrı öğretmenin ilgilenmesi gerektiğini düşünüyorum. (39)

Pek fazla ayrıcalık yapma herkesle eşit bir politika uygulamayı çalışırım. Ve ilk olarak gelenek ve göreneklerimiz anlatmayı sağlarım. (26)

Sığınmacı çocuklara önceliklere Türk kültürüne Türk diline adapte olmaları için hazırlık eğitimi verilmelidir. (22)

Sığınmacı öğrenciler için özel sınıflar oluşturulmalı bu sınıflarda Türkiye'nin kültürel özelliklerine de adapte olacak şekilde Akademik eğitim alacakları bir program oluşturulmalı Psikolojik sorunları olanlar için psikolojik danışmanlarla öğrenciler çalışmalı. (27)

Öğretmen adaylarının görüşlerinden de anlaşılacağı üzere öğretmen adaylarının önemli bir kısmı Türkçeye ve dil eğitimine önem verirken diğer bir kısmı sığınmacı öğrencilerin farklı okullarda farklı öğretmenlerle eğitim alması gerektiğini belirtmiştir. Öğretmen adayları sığınmacı öğrencilerin farklı sınıflarda ve farklı öğretmenlerle öncelikle Türkçeyi ve Türk kültürünü öğrenmeleri daha sonra örgün eğitime dahil olmaları gerektiğini bildirmişlerdir. Buna rağmen sığınmacı öğrencilerin topluma kaynaşması ve entegre olması için bazı öğretmen adayları entegrasyon cevabı vermiştir. Öğretmen adayları sığınmacı öğrencilerin eşit eğitim almaları gerektiğini, kaynaştırma öğrencisi olarak sınıflara dahil edildiğinde öğrencinin Türk kültürüne ve eğitim sistemine daha çabuk uyum sağlayacağını belirtmişlerdir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Sığınmacı öğrencilerin yaşadığı sorunlardan ötürü topluma daha çabuk entegre olmasını sağlamak adına öğretmen adaylarına bir önerilerinin olup olmadığı sorulmuş, verilen 50 cevaptan 14 kod oluşturulmuş, oluşturulan 14 koddan ise 5 adet tema oluşturulmuştur. Temalar aşağıdaki tabloda frekans ve yüzde değerleriyle birlikte verilmiştir.

Tablo 4: Öğretmen Adaylarının Sığınmacı Öğrenciler İçin Önerileri

Temalar	Kodlar	f
Kültür	Kültür	4
	Dil	3
	İletişim	2
Kaynaştırma	Kaynaştırma	5
	Etkinlik	5
	Entegrasyon	4
	Önyargı	2
	İş birlikli Öğrenme	2
	Uyum	1
	Halk Eğitimi	4
Yok	Aile Eğitimi	4
	Halkı Bilinçlendirme	3
	Okul Öncesi Eğitim	3
Diğer	Yok	3
	Farklı Program	7
	Medya	2

Tablo 4 incelendiğinde 19 (%38) öğretmen adayları sığınmacı öğrencilerin topluma uyumu için sundukları önerilerde daha çok “kaynaştırma” olgusuna vurgu yapmışlardır. Öğretmen adayları önyarguların kırılıp bir arada yaşamının, toplum ve sığınmacıların kaynaşması için etkinlikler düzenlenmesinin, iş birliğinin birleştirici etkisinin sığınmacı öğrencilerin topluma uyumunu kolaylaştıracağını belirtmişlerdir.

Sığınmacı öğrencilerin ailelerinin de bilinçlendirilmesi ve eğitilmesi gerektiğini düşünüyorum. (15)

Önyarguların kırılıp empati kurularak iletişime geçilmesi. (27)

Kültürel olarak aynı olabilecek ortak noktalar bulunup bir arada yaşamaya alışmak. (36)

Etkinlikler düzenlenebilir ekstra topluma kazandırıcı kurslar olabilir yeni dil sorunu yaşayan çocuklar için sanatın ortak bir dil olarak kabul edildiği bu dünyada sanatsal faaliyetlere yer verilebilir. (42)

Sığınmacı öğrencilerin topluma entegresini kolaylaştırmak için bir öneri sunmaları istenilen öğretmen adayları çoğunlukla kaynaştırma ve kaynaştırıcı etkinlikleri hatta bu etkinliklerin içinde birleştirici özelliğinden dolayı sanatın kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Bazı öğretmen adayları ise hem kendi toplumumuzun hem de sığınmacı öğrencilerin ve ailelerinin Halk Eğitim Merkezi gibi merkezlerde kurs almaları, toplumumuzla ve kültürümüzle ilgili bilgilendirilmeleri ve bilinçlendirilmeleri gerektiğini bildirmişlerdir.

Tartışma ve Sonuç

Ülkemiz 2011 senesinden beri sığınmacı olarak gelen öğrencilere farklı politikalar uygulamıştır. Öğretmen adaylarının sığınmacı öğrencilerin eğitim politikalarına yönelik görüşlerini almak için yapılan bu araştırmada öğretmen adayları sınıflarında sığınmacı öğrenci bulunduğu zaman kaynaştırma amacıyla ellerinden geleni yapacaklarını, hepsine eşit davranacaklarını bildirmişlerdir. Akkaya (2021) öğretmenler ile yaptığı araştırmasında öğretmenlerin kendilerini kültürel zekâ konusunda yüksek, sınıftaki farklılıklara yönelik yeterlikleri konusunda ise çok yüksek düzeyde gördükleri sonucuna ulaşmıştır. Özellikle Eğitim Fakültelerinde eğitim gören öğrencilerin çokkültürlülüğü içselleştirecek bir eğitim almaları esastır. Bu kapsamda tüm branşların seçebilecekleri “kapsayıcı eğitim” dersi müfredatlarda yer almaktadır. Bu tarz derslerin artırılması farklılıklara dönük farkındalığı ve pratik becerileri artırması açısından katkı sağlayacaktır. Özellikle son yıllarda ülkemiz etrafında meydana gelen olumsuz durumlar göç dalgasını da beraberinde getirmektedir. YÖK lisans müfredatlarını, MEB ise öğretim programlarını çokkültürlülüğü esas alarak yapılandırmalıdır. Nitekim Erbaş (2019) araştırmasında öğretmen adaylarının çokkültürlülük konusunda bilgi eksiklerinin olduğunu ve ilkökul programları dışında diğer programların çokkültürlülük konusunda yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Olur ve Oğuz’da (2019) benzer şekilde öğretmen adaylarının çokkültürlülük konusunda yetersiz bilgiye sahip olduklarını öne sürmektedir.

Çalışmada sığınmacılara yönelik eğitim politikalarında yetersizlikler olduğu, sığınmacı öğrencilerin topluma, okula ve sınıfa uyumunu kolaylaştıracak ve kültürümüze daha iyi uyum sağlayacak politikaların geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Ereş (2015) araştırmasında göçmen çocukların eğitiminde, eğitim sisteminin ve sürecinin sorunlu olduğunu ve bu sorunların giderilmesinde eğitim politikalarının belirlenmesine vurgu yapmaktadır. Alan yazında bu yönde yapılan çalışmalara bakıldığında şunlar görülmüştür: Yaylacı, Serpil ve Yaylacı (2017)’nin Eskişehir örneği, mülteci ve sığınmacı çocuklara yönelik olarak yürütülen eğitim etkinliklerinin genel durumunu ortaya koymak ve genel bir değerlendirme yapmak amacıyla yürüttüğü çalışmaya göre eğitime ulaşım konusunda olumlu gelişmelerin varlığına karşın sunulan eğitim hizmetlerinin kalitesi, öğretmenlerin sığınmacılarla çalışma konusundaki yeterlikleri, eğitim etkinliklerini düzenleyen kurumlar arasındaki eşgüdüm, uygun eğitim programları ve araç-gereçler gibi konularda yetersizlikler olduğu sonucuna varılmıştır. Kara ve Bilge (2017)’nin sığınmacı öğrencilerin eğitimlerine yönelik yönetici, öğretmen ve veli görüşleri aldığı araştırma sonucuna göre, sığınmacı öğrencilerle ilgili yaşanan en önemli sorun, yönetici ve öğretmen görüşlerine göre, Türkçe bilmemekten kaynaklı iletişim sorunudur.

Öğrencilerin yaşadığı ikinci önemli sorun ise uyum sorunudur. Araştırma sonunda sığınmacı öğrencilerin okul içinde ve derslerde içe kapanık oldukları, saldırgan davranışlar sergiledikleri ve kendi aralarında gruplaştıkları belirlenmiştir (Kara ve Bilge, 2017). Suriyeli sığınmacıların eğitim sorunu adlı bir başka çalışmada dil ve alfabe farklılığı, fiziki çevre konusundaki yetersizlikler, nitelikli eleman kaynağındaki sorunlar vb. etkenlerin diğer güçlükler olduğu belirtilmiştir (Duruel, 2016). Uzun ve Bütün (2016)’ün okul öncesi eğitim kurumlarındaki Suriyeli sığınmacıların eğitimlerine yönelik öğretmen görüşleri aldığı çalışmada sığınmacı çocukların ilk karşılaştığı zorluğun dil farklılığı olduğunu ve bu çocukların okullarda olumsuz tutumlarla karşılaşmaması için planlı bir şekilde temel düzeyde akranları ve öğretmenleri ile iletişim sağlayabilecekleri temel dil becerilerinin kazandırılmasının faydalı olacağı sonucuna varılmıştır. Kardeş ve Akman’ın (2018) Suriyeli mültecilerin eğitimine yönelik öğretmen görüşlerini aldıkları araştırmanın sonucunda mülteci çocukların Türkçeyi öğrenme ve okula uyumla ilgili sorunları, öğretmenlerin mülteci çocukların eğitiminde kendilerini yeterli hissetmedikleri, sınıf ortamında mülteci çocuklara yönelik düzenlemeye gitmedikleri ve mevcut eğitim politikalarını çocukların eğitimi için yeterli görmedikleri sonucu çıkmıştır. Emiroğlu (2018) ise sığınmacıların eğitimi ve sorunlarını araştırdığı yüksek lisans tezinde A İlkokulu’ndaki eğitimde, B İlkokulu’ndakinden farklı olarak; öğrenci devamsızlığı, okul kurallarının ihlali, akran zorbalığı, temizlik ve düzen yetersizlikleri, arkadaşlarının eşyalarını alma, Türkçe derslerinin diğer ders saatleri içinde verilmesi, çeteleşme ve diğer çocuklara şiddet uygulama, Suriyeli velilerin ilgisizliği, Suriyeli velilerin maddi destek beklentilerinin karşılanamaması gibi sorunlarının yaşandığı görülmüştür.

Türkiye, mültecilerin eğitimi için öğretmen desteğinden okul yapımına kadar birçok yardım gerçekleştirmektedir. Buna rağmen çok sayıda okul çağındaki mülteci çocuk eğitime erişememektedir. Şehirde yaşayan mülteci çocuklar yerel halkla birlikte eğitim görmek durumunda olduğu için yaşadıkları en önemli sorunlardan birisi 2 grubun birbirine uyum sağlaması sorunudur. Mülteci çocukların ve yerel öğrencilerin sosyal uyum sağlanmadan fiziki olarak birlikte eğitim görmeleri ayrımcılık, dışlanma gibi daha ciddi sorunların yaşanmasına neden olabilir. Karar alıcılar mülteci öğrencilerin sadece okula başlamaları konusuna odaklanmamalı, aynı zamanda uyum sürecini çözmek için de politikalar geliştirmelidir. Bu amaçla her 2 gruptaki öğrenciler, öğretmenler veliler uzun dönemli bir rehabilitasyon süreci geçirmelidir (Yavuz ve Mızrak, 2016).

Yapılan çalışmada sığınmacı çocukların ilk karşılaştığı güçlüğü dil farklılığı olduğu saptanmıştır. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde de bu çalışmadaki gibi sığınmacı öğrencilerin dil problemleri, iletişim kuramamaları ve sosyal uyum sağlamakta sorun yaşadıkları sonuçları çıkmıştır. Aydeniz ve Sarıkaya (2021) öğretmenlerle yaptıkları araştırma sonucunda, göçmen çocukların eğitiminde görev alan öğretmenlerin birçok dilsel sorun yaşadıkları, öğretmenlerden birçoğunun göçmen öğrencilere eğitim vermeden önce herhangi bir eğitim almadıkları, öğretmenlerin çoğunun göçmen öğrenciler için eğitim eşitliğinin sağlanması gerektiğini düşündükleri sonuçlarına ulaşılmıştır. Kayman (2021) ve Özer'de (2023) araştırmalarında dil problemlerinin ciddi bir sorun olduğuna vurgu yapmıştır. Sığınmacı öğrenciler uyum sağlayamadıkları için kendilerini yalnız ve dışlanmış hissetmektedirler. Bu sebeplerden dolayı sığınmacı öğrencilere kendilerini ifade edebilecekleri kadar basit Türkçe kelimeler öğretilmeli, sınıfta oyunlara dahil edilmeli ve diğer öğrencilerle etkileşimde olmaları sağlanmalıdır. Halef ve Göçen (2021) sığınmacı öğrencilerin okula uyumlarında öğretmen, sınıf arkadaşları ve okul yönetimi Suriyeli öğrenciler için sağlıklı uyum sağlamada kilit role sahip olduklarını belirtmektedir. Araştırma sonucunda şu öneriler sunulabilir;

- Politika yapıcılarının, bu olguların Suriyeli öğrencilerin okula entegrasyonundaki önemini ele alması ve Suriyeli öğrenci yoğunluğu olan okullarda kapsayıcı eğitim çalışmalarını güçlendirilmesi gerekmektedir.
- Sığınmacı çocukların okula başlamadan hazırlık sınıfı gibi adaptasyon sınıfında belirli bir süre eğitim alıp okula ve topluma entegresi kolaylaştırılabilir.
- Sığınmacı öğrencilerin yaşadığı yerlerde kurs merkezleri açılıp ailelerin bilinçlendirilmesi ve öğrencilerin okula başlamadan bu kurs merkezlerinde en temel Türkçe kelimeleri öğrenmeleri sağlanabilir.
- Sığınmacı öğrenciler okula başladıklarında sınıf öğretmeni tarafından grup ödevleri ve kaynaştırma etkinlikleriyle, oyun temelli öğretilerle sınıfa kaynaştırılmalı, sığınmacı öğrenci kendini yalnız ve dışlanmış değil, toplumun bir ferdi gibi hissetmelidir.
- Sığınmacı öğrencilere bireysel eğitim programı hazırlanıp ek derslerle eğitimlerine takviyede bulunulmalı, tüm derslerde aktif olarak rol oynaması için sınıf öğretmeni elinden geleni yapmalıdır.
- Özellikle son zamanlarda ülkemiz çevresinde yaşanan olaylar sığınmacı probleminin daha da artabileceğine bir işaret olarak görülebilir. Bu kapsamda değişen bu toplum düzenine uygun olarak öğretmenlerin de gerekli donanımda olması elzemdir. Bu donanımı sağlamada hizmet içi eğitimlerin çokkültürlülük konusuna da odaklanması önemlidir. Ancak Çoban Sural ve Güler Arı (2017) öğretmenlere verilen hizmet içi eğitimlerin planlama hazırlıklarının, eğitimin niteliğinin, eğitimi alan öğretmenlerin eğitime yönelik tutumlarının ve eğitim sonundaki yeterliklerinin istenilen seviyede olmadığı sonucuna ulaşımlardır.

Lisans Bilgileri

Siirt Eğitim Dergisi'nde yayınlanan eserler Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Copyrights

The works published in Siirt Journal of Education are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Etik Beyanamesi

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında belirtilen kurallara uyulduğunu ve “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirmediğimizi beyan ederiz. Aynı zamanda yazarlar arasında çıkar çatışmasının olmadığını, tüm yazarların çalışmaya katkı sağladığını ve her türlü etik ihlalinde sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu bildiririz.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik kurul adı: : T.C. Pamukkale Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Etik kurul karar tarihi: 21.06.2023

Etik kurul protokol numarası: 68282350/2023/13

Kaynakça

- Akkaya, D. (2021). *Göçmen öğrencilerin eğitim gereksinimlerinin paydaş görüşler doğrultusunda belirlenmesi* (Tez No. 697272) [Doktora tezi, Anadolu Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi
- Akpınar, T. (2017). Türkiye'deki Suriyeli mülteci çocukların ve kadınların sosyal politika bağlamında yaşadıkları sorunlar, *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 03(03), 16-29.
- Aydeniz, S. & Sarıkaya, B. (2021). Göçmen çocukların eğitiminde yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin öğretmen görüşleri, *Milli Eğitim Dergisi*, 50(1), 385-404.
- Aytaçlı, B.(2012). Durum çalışmasına ayrıntılı bir bakış, *ADÜ Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*,3(1), 1-9.
- Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme, *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1),231-274.
- Başterzi, D. A. (2017). Mülteci, sığınmacı ve göçmen kadınların ruh sağlığı, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 9(4), 379-387.
- Ciğer, M. İ. (2016). Uluslararası hukuka uygun geçici koruma rejiminin unsurları üzerine, *Göç Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 62-92.
- Çoban Sural, Ü., & Yıldırım, T. (2017). Göçmen çocuklara Türkçe eğitimi veren öğretmenlerin aldıkları hizmet içi eğitimin değerlendirilmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 5(4), 996-1009.
- Duruel, M. (2016). Suriyeli sığınmacıların eğitim sorunu. *Atatürk University Journal of Economics & Administrative Sciences* 30(5), 1399-1413.
- Emiroğlu, E. S. (2018). *Suriyeli sığınmacı çocukların eğitimi ve sorunları*. (Tez No. 532782) [Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi
- Ereş, F. (2015). Türkiye'de göçmen eğitimi sorunsalı ve göçmen eğitiminde farklılığın yönetimi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 17-30.
- Erbaş, Y. H. (2019) Çokkültürlü eğitimin boyutları: Türkiye'de çokkültürlü eğitim konusunda lisansüstü öğrencilerin pedagojik uygulama bilgisi. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 27, 142-181.
- GİB (2022). Göç İdaresi Başkanlığı-İstatistikler, <https://www.goc.gov.tr/>.
- Gül, S. S., & Türkmen, E. (2019). Türkiye'de eğitimin dışında kalan, hayallerin uzağına düşen suriyeli mülteci çocuk olmak. *Uluslararası Çalışmalar Dergisi*, 3(2), 114-131.
- Halef, A., & Göçen, A. (2021). Suriyeli Öğrencilerin Okula Yönelik Tutumları. *Journal of Global Sport and Education Research*, 4(1), 17-32.
- Kağnıcı, D. Y. (2017). Suriyeli mülteci çocukların kültürel uyum sürecinde okul psikolojik danışmanlarına düşen rol ve sorumluluklar. *İlköğretim Online*, 16(4), 1768-1776.
- Kara, K., & Bilge, S. (2017). Sığınmacı öğrencilerin eğitimi sürecinde yaşanan sorunlara ilişkin yönetici, öğretmen ve veli görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi/ASOS Journal*,5(44), 236-250.

- Kayman, F. (2021). Göçmen öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde Türkçe derslerinde yaşadıkları sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri, *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 0(25), 85-99.
- Kardeş, S., & Akman, B. (2018). Suriyeli mültecilerin eğitimine yönelik öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 17(3), 1224-1237.
- Mülteciler Derneği (2022). Projeler, <https://mülteciler.org.tr/projelerimiz/> adresinden 06.09.2022 tarihinde erişilmiştir.
- Olur, B., & Oğuz, A. (2019). Qualification perception of prospective teachers on multicultural education: A need assessment. *International Journal of Academic Research in Progressive Education And Development*, 8(4), 165-184.
- Özer, M. (2023). Geçici Koruma Altındaki Suriyeli Öğrencilerin İlk Okuma Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Öğretmen Görüşleri. *International Journal of Social and Humanities Sciences Research (JSHSR)*, 10(98), 2136–2144.
- Philips, J. (2011). Asylum seekers and refugees: what are the facts?, chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.aph.gov.au/binaries/library/pubs/bn/sp/asylumfacts.pdf adresinden erişilmiştir.
- Şimşek, D. (2018). Mülteci entegrasyonu, göç politikaları ve sosyal sınıf: Türkiye’deki Suriyeli mülteciler örneği. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 40(2), 367-392.
- Uzun, E. M., & Bütün, E. (2016). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki Suriyeli sığınmacı çocukların karşılaştıkları sorunlar hakkında öğretmen görüşleri. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 72-83.
- Uzun, Z., & Özcan, E. (2017). Sosyoloji lisans öğrencilerinin Suriyeli sığınmacı ve mülteciler hakkındaki metaforik algıları. *Journal of Human Sciences*, 14(3), 2925-2948.
- Ültay E., Akyurt, H., & Ültay N. (2021). Sosyal bilimlerde betimsel içerik analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (10), 188-201.
- Çeri, V., & Özer, Ü. (2018). Türkiye’deki bir sığınmacı kampında yaşayan bir grup çocuk ve ergende gözlenen duygusal ve davranışsal sorunlar. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19 (4), 419-426.
- Yavuz, Ö., & Mızrak, S. (2016). Acil durumlarda okul çağındaki çocukların eğitimi: Türkiye’deki Suriyeli mülteciler örneği. *Göç Dergisi*, 3(2), 175-199.
- Yaylacı, F. G., Serpil, H., & Yaylacı, A. F. (2017). Paydaşların gözünden mülteci ve sığınmacılarda eğitim: Eskişehir örneği. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 22, 101-117.
- Yenen, E. T., & Ulucan, P. (2020). Uzman görüşleri doğrultusunda Türkiye’de yaşayan mülteci çocukların sorunlarına yönelik çözüm önerileri. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(1), 292-305.

Extended Summary

Introduction

Refugees from different countries come to our country for different reasons. The most important of these reasons are civil war, political problems and economic problems. In the current situation, the vast majority of asylum seekers come to our country from Syria. In this context, with the civil war that started in Syria in 2011, many Syrian refugees came to our country from Syria. It has been the largest migration movement in the world since the Second World War, and Turkey has been the country that has received the most refugees from Syria compared to other neighboring countries. Syrian refugees started to come to Turkey on April 29, 2011, and since 2011, the number of Syrian refugees in Turkey has exceeded 3.6 million. In addition to a large number of Syrian refugees, Turkey hosts more than 4 million refugees and asylum seekers under the various immigrant statuses described in the Law on Foreigners and International Protection dated 4.4.2014 and numbered 6854. Although the reasons for these difficulties have been extensively researched, the education policies developed are insufficient. The most important source in determining the problems experienced in the process is the teachers who apply the process. In this context, the aim of this research is to state the opinions of prospective teachers, who are the teachers of the future, about the education policies developed for refugee students and the teaching of these policies. In this context, the following sub-problems were prepared.

1. What are the problems experienced by asylum-seeking and refugee students according to the opinions of teacher candidates?
2. What are the views of prospective teachers on policies that can be developed for refugee students?
3. What are the views of teacher candidates about the ways of integrating refugee students into society?

Method

The research was structured with a descriptive case study, one of the qualitative research designs. According to Davey, descriptive case studies are descriptive and one or two cases are used to give information about a situation. The sample of the study was determined as the convenient sampling model. The convenient sampling model is the sampling model that the researcher can access more easily as an opportunity and opportunity. A suitable sample determines enough items as a sample from the existing items. The sample of this study consists of 50 primary school teacher candidates studying at Pamukkale University Classroom Teaching Department. The data were collected with an open-ended question form prepared by the researcher. 6 questions were asked in the questionnaire. Expert opinions were taken for the questions asked, and the 10 questions prepared at the beginning were reduced to six with the opinions of the experts. The data were transferred to the computer environment by the researcher, subjected to content analysis, themes and codes were created, and support was received from another researcher. The general purpose of content analysis studies is to guide further academic studies within the scope of the subject discussed and to determine the general trend related to the subject.

Findings

Considering the findings of the study, it was concluded that there are inadequacies in the education policies for asylum seekers according to the opinions of the primary school teacher candidates, and it is necessary to develop policies that will facilitate the adaptation of refugee students to the society, school and classroom and better adapt to our culture.